

BREDASCHE

STAAT- LETTERKUNDIG

NIEUWS-

Donderdag

COURANT.

EN WETENSCHAPPELIJK

BLAD.

27 November.

BURGEMEESTER EN WETHOUDERS DER STAD BRED A, brengen bij deze ter kennis van de Ingezetenen, dat de biljetten ter inschrijving voor de bijdragen tot onderstand van minvermogens, welke van wege den Raad dezer Stad rondgezonden zijn, door de daartoe benoemde Commissie uit den Raad, geopend zijnde, het gebleken is, dat het gezamenlijk béloep dier Inschrijvingen bedraagt de somme van *Een Duizend vijf honderd dertien gulden vijf en tachtig cents*.

En betuigen Burgemeester en Wethouders voornoemd, namens het Stedelijk Bestuur, deszelfs opregten dank aan de Inschrijvers, met uitnoodiging aan de Ingezetenen, welke tot heden niet ingeschreven hebben, bij te dragen tot bevordering van het voorgestelde doel, namentlijk: het verstrekken van onderstand aan minvermogene Ingezetenen uit de arbeidende klasse in den naderenden winter, tot welk einde de Inschrijvings-biljetten steeds ten Stadhuijze verkrijgbaar blijven.

Tevens kennisgevende, dat door den Raad ter regeling en uitreiking van dien onderstand voor de verschillende wijken der Stad, benoemd zijn, de hierna volgende Zes commissiën, als:

- 1°. De Heeren *J. B. A. Laurijssen*, lid van den Raad; *J. J. L. Ingenhousz*, *A. H. Kuppens*, en *J. R. Swartenbroek*, Wijkmeester; voor het gedeelte beginnende aan de Bossche-Brug tot aan de Poort, en terug regts tot aan de Gevangen Brug.
- 2°. De Heeren *A. Oomen*, lid van den Raad; *C. G. J. Bekkers*, *H. van der Steenstraten* en *P. van Reuth*, Wijkmeester; voor de geheele Ginnekenstraat, Akkerstraat, Keizerstraat, Vingerhoedstraat, Nonnenveld, langs den Wal tot aan de Inundatiesluis.
- 3°. De Heeren *M. F. J. Jaspers*, lid van den Raad; *G. van Alphen*, *W. Verlegh* en *J. van Wijk*, Wijkmeester; voor de linker zijde van den Haagdijk, de Nieuwehuizen aan beide zijden en de daarachter gelegen Buurten tot aan de Inundatiesluis.
- 4°. De Heeren *M. J. Mastboom*, lid van den Raad; *G. Moolenbergh*, *G. B. van Mens* en *A. P. Maussen*, Wijkmeester; voor de rechter-zijde van den Haagdijk met de Prinsekade en de daarachter gelegene Buurten.
- 5° en 6°. De Heeren Wethouders *Mr. C. Pels Rijcken* en *J. C. van Mierlo*, *P. Kuyck van Houweningen*, *A. Kwisthout*, *J. A. van der Burgh*, *A. J. Verlegh*, en *H. J. van den Goorhergh* en *J. Leutner*, beiden Wijkmeesters; voor de geheele binnenstad.

BREDA, den 25. November 1845.

De ROY, vt.
Ter ordonnancie van dezelve,
De Secretaris der Stad,
H. W. SCHAIKES.

FRANKRIJK.

PARIJS, den 23sten November.

De onderscheidene bladen houden zich bezig met de toewijzing van twee nieuwe spoorweglijnen, die heden moeten plaats hebben.

— Op sommige grensplaatsen hebben eenige onlusten plaats gehad, ter zake van den uitvoer van levensmiddelen, waartegen het volk zich wilde verzetten. De autoriteit heeft echter overal spoedig de rust hersteld.

— Het legitimistisch lid van de kamer der gedeputeerden, de hertog van *Palmy*, heeft uit Rome aan de *Quotidienne* geschreven, dat het gerucht, 't welk van zijne demissie als lid der kamer geloopt had, onwaar was, en dat hij in den loop der zitting op zijnen post zou zijn.

— Nagenoeg alle parijische bladen, behalve de ministeriele, hebben zich thans voor de kieshervorming uitgelaten.

— De *Toulonnais* begroot het getal manschappen die sedert de gebeurtenissen van September naar Algerie zijn overgevoerd, op 20,000 man.

— *Ibrahim*-pacha, de zoon van den Onderkoning van Egypte,

wordt te Toulon verwacht. De heer *de Lavalleye* is naar Toulon vertrokken, om hem te ontvangen. Den 15den November is *Ibrahim* te Genua aangekomen met het fregat *de Nijl*, en door het Sardinsch eskader met een salvo begroet. De koning van Sardinië heeft hem in eene bijzondere audientie ontvangen, ter zijner eer den 16den een groot diner van 45 couverts gegeven, en eene groote revue der troepen bevolen.

— Uit Madrid schrijft men van den 16den dezer, dat aldaar antwoord zou ontvangen zijn van den H. Stoel, omtrent het geschilpunt dat reeds zoo lang gehangen heeft. Dit antwoord moet echter niet volkomen naar wensch zijn. De Pauselijke Stoel zou in de reeds gedane verkoopen bewilligen, maar de Spaansche regering, van hare zijde, aan de geestelijkheid de nog onverkochte goederen moeten wedergeven. Zoo deze geruchten waarheid behelzen, hoopt men dat daarvan weldra op eene officiële wijze kennis zal worden gegeven.

— Ter beurse heeft het gerucht geloopt van een failliet te Lyon, waarin het te kort twee en een half millioen fr. bedroeg. De fondsnotering is geweest: 5 pCt. 117,40; 3 pCt. 82,40; Rom. L. 100.

DUITSCHLAND.

FRANKFORT, den 21sten November.

De menigvuldige geruchten aangaande een ophanden zijnde verbod van uitvoer der granen, schijnt de bedrijvigheid te weeg gebracht of bevorderd te hebben, welke thans in de Oost-zee havens heerscht, met opzigt tot de verzendingen van voorraden naar Engeland. Van uit Danzig en Königsbergen zijn, in de laatste week, omstreeks honderd schepen in zee gestoken, ofschoon de zelve zeer onstuimig en verbolgen was, wat dan ook menig ongeluk heeft veroorzaakt. Een verbod van uitvoer is althans voor eerst niet te verwachten. De voorraden van rogge in de magazijnen in het land zijn wel niet groot, doch die van tarwe zijn zeer aanzienlijk; in de binnen-provinciën is de nieuwe oogst ook nog in het geheel niet gedorscht; de toevoer volgt dus eerst grootendeels in December, zoodat het nog niet te zeggen valt, of de tegenwoordige prijzen niet aanzienlijk dalen zullen, zelfs wanneer de uitvoer onbelemmerd blijft. Dit is te waarschijnlijk, daar de oogst bijna overal een goede middel-oogst opleverde en de schrik, welken het bederf der aardappelen te weeg bracht, tamelijk overdreven is, dewijl men zich overtuigd heeft, dat de ziekte, althans hier, niet zoo algemeen is, als men aanvankelijk geloofde.

— Den 20sten dezer heeft te Stuttgart de plegtige inzegening plaats gehad van het huwelijk tusschen Z. K. H. Prins *Frederik Karel August* van Württemberg en H. K. H. de Prinses *Catherine Frederike Charlotte*, derde dochter van Z. M. den Koning van Württemberg.

— Volgens later uit Palermo ontvangen berigten, zal keizer *Nikolaas* den 21sten met een klein gevolg die stad verlaten en op uitnoodiging van koning *Ferdinand*, Napels bezoeken. Althans hij vier dagen vertoeven en dan naar Rome komen, waar hij zich echter slechts twee dagen zal ophouden. De Paus heeft reeds bevel gegeven, om den voorbereidenden arbeid tot het verlichten van het koepeldak der St. Pieterskerk te beginnen. Meerdere optettendheden kunnen den keizer, aangemerkt den korten tijd van zijn verblijf te Rome, niet bewezen worden.

— In berigten uit Konstantinopel van 4 November, wordt op grond van brieven uit Tiflis gemeld, dat *Schamyl* Bey, den Kadiasker of oppersten regter der Mohammedaansche bevolking van de Krim, die zich als afgevaardigde van Rusland naar Daghestan begeven had om vredesonderhandelingen met eenige opperhoofden der bergbewoners aan te knopen, had doen opvangen.

en voor eene uit geestelijken bestaande vierschaar te regt stellen. Door deze zou die ambtenaar aan de misdaad van als Muzelman in de dienst van een vreemden vorst tegen de zaak van het Islamismus werkzaam geweest te zijn, schuldig verklaard en ter dood veroordeeld wezen, welk vonnis onverwijld ten uitvoer gelegd en onder al de stammen van het gebergte met groote plegtigheid verkondigd was.

ENGELAND.

LONDEN, den 22sten November.

Dingsdag zullen de Koningin en haar Gemaal, door hunne twee oudste Kinderen vergezeld, zich van Windsor naar het eiland Wight begeven en aldaar tot den 5 of 6 der volgende maand blijven.

— Een aantal kooplieden, fabrikanten en andere inwoners van Manchester, hebben tot het indienen van een adres aan den minister *Peel* besloten, waarbij zij het openstellen der havens, voor den vrijen invoer van granen en andere levensmiddelen, vragen.

— De russische grootvorst *Constantijn* vertoefte nog altijd te Plymouth. Laatstleden Woensdag heeft hij een bezoek van hertog *Ferdinand* van Saksen-Coburg ontvangen, wiens vertrek naar Lissabon, uit hoofde van het onstuimig weder, was uitgesteld.

— De schout-bij-nacht *sir S. Devonport*, die onder anderen deel aan de expeditie naar Noord-Holland ten jare 1799, gehad heeft, is dezer dagen, in den ouderdom van zeven en zestig jaren, te Cheltenham overleden.

— De stads-schouwburg te Glasgow is, door eene onbekende oorzaak, geheel afgebrand, slechts weinige oogenblikken nadat het publiek dien had verlaten. Meer dan zestig personen zijn door deze ramp zonder verdiensten geraakt, en velen hunner hebben, bovendien hunne kleederen en verdere geringe bezittingen verloren.

— Uit Portugal verneemt men, dat de aardappel- en graanoogst aldaar zeer voordeelig is uitgevallen.

— Een dagblad van New-York zegt dat een aantal Katholijken te Chincinnatie zich vereenigd heeft, om het kerkelijk gezag van den Paus en der door hem aangestelde Bisschoppen te verwerpen, ofschoon zij overigens aan de leerstukken en eerdienst der Roomsche Katholieke Kerk stiptelijk getrouw willen blijven.

— De overland post uit Indie heeft berichten uit Bombay tot den 15den October aangebragt. In die stad had men uit Lahore de tijding ontvangen van het vermoorden van den visier *Jowakir-Sing*, door de Sikhsche krijgsheden. Die moord was de vrucht van eene sedert geruimen tijd gesmeede uitgestrekte zamenzwering. De troepen hadden den wensch te kennen gegeven, dat *Gholab-Sing* de waardigheid van visier zou aannemen, doch deze had zulks geweigerd; en daar men het oneens was over den persoon, aan wien men die betrekking zou opdragen, zoo was men genoodzaakt geweest, de moeder van den jongen Vorst *Dhuleep-Sing* te verzoeken om de teugels van het bewind te aanvaarden tot tijd en wijle dat de troepen voor den bedoelden post eenen persoon zouden gevonden hebben, die aan de door hen gestelde voorwaarden wilde voldoen. — Men meende dat het gebeurde niet zonder invloed zou blijven op de verdere besluiten van den gouverneur-generaal *sir Henry-Hardinge*, die naar men berekende den 20sten October te Agra zou aankomen.

Velen meenden dat de Engelschen zich weldra gewapenderhand in de zaken van Punjaub mengen zouden. Verscheiden korpsen waren naar de grenzen gezonden, en men sprak van het zamentrekken van een groot leger te Ferazepore. *Sir H. Hardinge*, de gouverneur-generaal, werd tegen den 20 October te Agra verwacht.

Uit China wordt gemeld dat de voornaamste ingezetenen van Hong-Kong een verloop aan den minister *Stanley* hebben opgezonden, om zich over het, huns inziens, onstaatkundig en onderdrukkend bewind dier kolonie te beklagen, en de vermoedelijke gevolgen daarvan aan te toonen.

— Heden stonden de 3 pCt. gec. 95 $\frac{1}{8}$; dito gered. 94 $\frac{1}{8}$; Ned. 2 $\frac{1}{2}$ pCt. 59 $\frac{1}{2}$; dito 4 pCt. 93; Spanje 37 $\frac{1}{2}$; Mexico 30.

BELGIE.

BRUSSEL, den 25sten November.

Op het adres van antwoord der kamer van vertegenwoordigers, heeft de koning aan de commissie die het hem kwam aanbieden, het volgende geantwoord:

„Ik ontvang met genoegen de uitdrukking van de gevoelens der kamer van vertegenwoordigers. Ik waardeer hare vaderlandsche liefde en gehechtheid aan mijn persoon. Door uwe welwillende medewerking zult gij mijn gouvernement in staat stellen om zijne taak te vervullen, en deze wetgevende zitting vruchtbaar maken in nuttige uitkomsten voor 's lands belangen.”

— De commissie in België, welke belast is geworden om rapport uit te brengen over het bederf der aardappelen en de middelen ter voorziening, heeft hare taak reeds volbragt, en verklaard, dat zij het over de oorzaken niet eens heeft kunnen worden en geen bepaald gevoelen deswege heeft kunnen aannemen; dat het te vreezen is, dat dit bederf zich niet bij dit jaar zal bepalen, en dat alzoo de landbouwers mogen worden vermaand, om niet te veel grond met aardappelen te beteelen, maar zich toe te leggen op den bouw van de granen en pealgewassen, die, sedert het algemeen gebruik der aardappelen, te veel schijnen te zijn verwaarloosd.

— De minister van finantien heeft een staat medegedeeld van de levensmiddelen, die voor de consumtie van 1 Januarij tot 15 November ll. ingevoerd zijn: Zie hier de voornaamste artikelen: Tarwe 71,997,631 kilogr.; rogge 13,563,340 kil.; garst 30,166,892 kil.; maïs 121,616 kil.; boekweit 298,680 kil.; boonen 2,216,336 kil.; duivenboonen 71,022 kil.; erwten 1,353,614 kil.; haver 4,831,855 kil.; gepelde garst 125,964 kil.; aardappelenmeel 478,680 kil.; aardappelen 166,863 hectoliters; rijst 7,620,347 kil.

— Op de markt van gisteren alhier, zijn de aardappelen nog voor 15 à 18 fr. de 100 Ned. pond. verkocht en was de aanvoer gering. In het algemeen zijn de groenten op de verschillende markten te Brussel zoo duur geworden, dat de arbeidende klasse ze zich niet kan verschaffen. Een goede roode kool kost tot 45 centimes en soms nog meer, en evenwel is de oogst, behalve die der aardappelen, in lang zoo overvloedig niet geweest. De aardappelen worden verkocht 20 centimes het Ned. pond, hetgeen op 20 fr. de 100 Ned. pond. komt.

NEDERLANDEN.

BREDA, den 26sten November.

Gisteren heeft de Tweede Kamer van de Staten-Generaal weder eene openbare zitting gehouden. In dezelve is ingekomen eene Koninklijke boodschap, ten geleide van een ontwerp van wet tot het af- en overschrijven van gelden voor het maken eener nieuwe uitwatering voor de polders in het voormalige Staats-Vlaanderen. Verzending aan de afdeelingen.

Een ingekomen brief, houdende de bevestiging van het overlijden van den heer *Snouck Hurgronje*, op de gewone wijs worden beantwoord.

Twee ingekomen verzochtschriften zullen aan de daartoe bestemde commissie worden verzonden. Het eene is van suikerraffinadeurs te Rotterdam, houdende bedenkingen tegen den accijns op de suiker, en het andere is van den markies *de Thouars*, tot afschaffing van de graanwet.

De voorzitter deelt mede, dat hem in behoorlijken vorm en ter bekwamer tijd door den heer *van Rosenthal* een voorstel is gedaan, strekkende tot wijziging van eenige bepalingen der Grondwet. Hierop heeft de heer *van Rosenthal* in het breede de beweegredenen blootgelegd, die hem geleid hebben tot het doen van dit voorstel, hetwelk strekt tot intrekking der artikelen 130, 131 en 132 en tot vervanging van art. 152 der Grondwet, welk voorstel in twee ontwerpen is gesplitst. De redenaar is voornamelijk tot het doen van dit voorstel geleid, omdat bij hem en bij andere leden de overtuiging bestaat, dat de aangeboden ontwerpen van wet, nopens het stem- en kiesregt, niet met de tegenwoordige bepalingen der Grondwet daartoe betrekkelijk, zijn overeen te brengen, en dat eene gedurige afwijzing dier ontwerpen niet brengen zou tot eene wenschelijke regeling van die belangrijke zaak. Hij betoogde, dat het in de tegenwoordige omstandigheden doelmatiger kan geoordeeld worden, de Grondwet stuksgewijs te herzien, dan dadelijk tot eene algemeene herziening over te gaan en dat er op die wijs ook meerder hoop bestaat, dat de Regering, bij eene aanneming der voorstellen door de Kamer, daaraan hare goedkeuring zal hechten.

De president stelt voor, dat voorstel met de daarbij behoorende memorie van toelichting te doen drukken, ronddeelen en naar de afdeelingen te verzenden.

De heer *van Goltstein*, stelt als amendement voor, om, alvorens tot de verzending naar de afdeelingen te besluiten, door de Kamer te doen beslissen, of het voorstel in het geheel al dan niet in overweging zal worden genomen. Tot de beraadslaging daarover wenscht de redenaar een naderen dag bepaald te zien.

De heer *Kniphorst* verklaart zich er tegen.

In omvraag gebragt zijnde, wordt met 49 tegen 4 stemmen tot eene verzending naar de afdeelingen besloten.

Tegen hebben gestemd de heeren *Luzac*, *de Kempenaer*, *van Goltstein* en *Anemaet*.

De centrale afdeeling brengt verslag uit: 1° over het ontwerp van wet, tot regeling van het koloniaal batig slot over 1844;

2°. over dat tot verhooging der begroting over 1845, ter zake van het algemeen burgerlijk pensioenfonds.

De beraadslagingen over het eerste ontwerp worden bepaald op aanstaanden Vrijdag, des morgens ten 11 ure, terwijl die over het tweede in eene volgende vergadering zullen worden bepaald.

De zitting wordt tot Vrijdag opgeheven.

— Bij besluit van 21 November jl., n°. 92, heeft Zijne Majesteit bij het departement van Binnenlandsche zaken benoemd: tot referendaris *D. H. Appel*, thans referendaris-titulair; tot commies *J. G. van Thiel*, thans commies-titulair; tot adjunct-commiessen *J. Hoogeveen*, *C. A. van Vliet*, *C. J. P. van Ogten* en jhr. mr. *H. F. baron van Zuijlen van Nijvelt*, thans geëmploijeerden.

— Naar men verneemt heeft Z. M. aan den heer *Mr. W. F. Scholten tot Gansoijen*, op zijn verzoek een eervol ontslag verleend als substituut-officier bij de arrondissements-regibank te Arnhem.

— Z. K. H. de Prins van Oranje is den 20 te Stuttgart aangekomen.

— Maandag zijn aan 's Rijks werf te Rotterdam aangekomen HH. Exc. de minister van marine en van binnenlandsche zaken, vergezeld van den heer ingenieur van den waterstaat *van der Lee*, ten einde het terrein op te nemen voor den aanleg van den Rijn-spoorweg, die over den Hoogendijk, langs 's rijks werf en achter het Haringvliet heen, naar het Oude Hoofd zou loopen, waar het station zal worden opgetrokken. Naar men verneemt, had de heer stads-architect *Rose*, die daarbij tegenwoordig was, tegen dit plan ernstige bedenkingen geopperd.

— De *Middelburgsche Courant* behelst het volgende:

» Heden kwam het gerucht tot ons, dat eene deputatie uit eenige gemeenten van de provincien Noord-Brabant en Limburg alhier voor de belangen van den Zeeuwschen Rijn-Spoorweg waren aangekomen, onder anderen, zoo als ons nader bekend werd, met het doel Zijne Exc. den heer Staatsraad Gouverneur hunne hulde aan te bieden voor de hooge belangstelling, welke Zijne Exc. steeds aan den dag legt om de zoo zeer algemeen gewenscht wordende spoorweglinien door de drie provincien Zeeland, Noord-Brabant en Limburg tot stand te brengen.

» Ook is ons verzekerd, dat genoemde deputatie bij deze gelegenheid, als betooning harer bijzondere belangstelling, aan de ontwerpers van dezen spoorweg, mede namens hare committenten om niet hebben aangeboden de gronden over eene lengte van 47000 ellen (ruim 8 uren), waarover deze weg tusschen 's Hertogenbosch en Venlo zou loopen, en zulks onder voorbehoud, met zeer veel erkentelijkheid is aangenomen. Wijders wordt ons uit Noord-Brabant gemeld, dat aldaar ook nog andere aanbiedingen van dien aard hebben plaats gehad.

» Een en ander doet ieder dan ook steeds met genoegen op deze zaak nederzien, en ofschoon wij, zooveel ons dit mogelijk is na te gaan, redenen kunnen hebben voor de onvermoeide pogingen der ontwerpers dankbaar te zijn, koestert men algemeen den wensch, den afloop der zaak, waaraan de grootste behoefte heerscht, te mogen kennen.

— Een particuliere brief per Overlandsmaal, uit Batavia ontvangen, en gedagteekend 29 September, houdt de tijding in dat de nieuwe Gouverneur-Generaal der Nederlandsche Oostindische Bezittingen, de heer *Rochussen*, den vorigen dag, aan boord van Zr. Ms. fregatschip *Jason*, aldaar gearriveerd en op eerstgenoemden dag met veel staatsie ontvangen is. Z. Exc. had het bewind bereids overgenomen.

— De *Hollandsche Maatschappij van Fraaije Kunsten en Wetenschappen* hield den 20sten September ll. hare jaarlijksche algemeene vergadering te Rotterdam, onder voorzitting van den wel edel gestr. heer *Mr. A. Veder*, die dezelve opende met eene redevoering: »Over Timon van Athene en de letterkundige opvoering van het karakter des menschenhaters, voornamelijk bij *Lucianus* en *Shakespeare*." Hierop deed de algemeene secretaris verslag van de voornaamste handelingen en voorvallen bij de Maatschappij, sedert de laatste algemeene vergadering, en van haren tegenwoordigen staat. Vervolgens zijn uit de voorgestelde vragen de volgende aangenomen, om beantwoord te worden voor of op den 1sten Januarij 1847:

A. Uit het vak der Wijsbegeerte: »Welke is de betrekking van de wijsgeerige stelsels der 19de eeuw tot het Christendom, en welke beginsels zouden moeten worden vastgesteld om wijsbegeerte en Christendom in overeenstemming te brengen?"

B. Uit het vak der Taalkunde: »Een oordeelkundig woordenboek voor eene zuivere Nederduitsche taal van het Regt."

C. Voor eene proeve van Poëzij: Een drama in berijmde of rijmelooze verzen."

Daarna werd aan de vergadering medegedeeld, dat op de in het

jaar 1843 aangeschreven prijsvraag: »Welke is het karakter der hedendaagsche Philantropie, enz." een antwoord is ingekomen, hetwelk door niemand der beoordeelaars voldoende is geoordeeld, waarmede de vergadering zich heeft vereenigd,

Tot algemeen voorzitter der maatschappij voor het volgende jaar is gekozen de heer *Mr. W. C. J. van Hasselt*, en tot algemeen secretaris de heer *Mr. J. A. Jolles*.

— Uit 's Hertogenbosch verneemt men, dat het departement van oorlog definitief de gedane aanneming der werken in het getrancheerde kamp *Koning Willem II*, nabij die vesting, gedesaprobeerd heeft. De bezorgdheid dat de begonnen werkzaamheden daardoor zouden gestaakt worden, is echter geweken, daargenoemd departement die werkzaamheden thans zelf laat uitvoeren, waardoor eene som van f 30,000 voor het rijk zou bespaard worden.

— Uit Gelderland schrijft men, dat men zich in verscheidene plaatsen in die provincie, bepaaldelijk ook op het platte land, met het beste gevolg beijvert om in den nood der behoeftigen, gedurende den aanstaanden winter te voorzien. Zoo had men onder anderen alleen in het dorp *Brakel* in den Bommelerwaard eene som van f 2000 bijeen gebragt, en daarvoor gedeeltelijk gepelde gerst, erwten en rogge aangekocht.

— De *Amsterdamsche Courant* behelst heden het volgende:

» In den afgelopen nacht, omstreeks ten half drie ure, is er brand ontstaan in de werkplaats van den timmerman *K. ten Bruggekate*, gelegen in den kelder van het huis n°. 230, op de Heerengracht bij de Oude Leliestraat, bewoond door *Meyr. Turion*, en het bovengedeelte door de Heeren *Barger* en *Walterop*. De brand nam spoedig zoo hevig toe, dat het geheele huis, benevens het achterhuis, door den kastenmaker *Puijman* bewoond, ongeveer ten half vier ure was uitgebrand en tot een puinboop ineengestort. 26 Brandspuiten zijn daarbij in werking geweest. De oorzaak van den brand is onbekend gebleven.

— Blijkens de gewone maandelijksche opgave is de middelprijs der inlandsche granen, over het tijdvak van 20 October tot 19 November, geweest als volgt, per mud: Tarwe f 10.26; Rogge f 8.42; Boekweit f 8.13; Garst f 5.62½; Haver f 3.58½; ongepelde Spelt f 3.60. Dien ten gevolge zal het regt van invoer gedurende de maand December per mud zijn: Tarwe en gepelde Spelt 25 c.; Rogge en Boekweit 15 c.; Garst en Mout 10 c.; Haver en ongepelde Spelt 30 ct. En de uitvoer: Tarwe en gepelde Spelt 50 c.; Rogge en Boekweit 30 c.; Garst en Mout 25 c.; het overige vrij.

— De jongst ontvangen dagbladen van de Kaap de Goede Hoop tot 2 September jl., hebben verschillende proclamatiën van den gouverneur *Maitland*, betrekkelijk de aangelegenheden van Natal. De eerste daarvan strekt tot bekendmaking van de open brieven der Koningin van 31 Mei jl., waarbij het district van Natal verklaard wordt als een deel der Kaap-kolonie daaraan vastgehecht te zijn, en tot vaststelling der grenzen van dat district, welke aldus bepaald zijn: Eene lijn ten N. O. van den mond van de rivier Tugela, langs den regter oever dier rivier tot den samenloop van gezegde rivier met de rivier Umseugatie; van daar langs den regter oever van laatstgemelde rivier tot haren oorsprong tot den Braakberg; van daar in eene rechte lijn langs den Z. O. voet van gezegden berg tot de baan van den voornaamste westelijken tak van de Umzencula-rivier; van daar langs den gezegden tak tot haren samenloop met de andere tak of takken van laatstgemelde rivier; van daar langs de laatstgemelde rivier tot waar dezelve zich in de zee ontlast, en van daar langs de zee tot aan den mond van de Tugela rivier vermeld. — Bij de tweede proclamatie wordt ter waarschuwing voor onkundigen of kwaadwilligen bekend gemaakt, dat Hare Majesteit de Koningin bij het genadiglijk daarstellen van een gevestigd gouvernement in het distrikt van Natal, niet moet worden verstaan eenigermate afstand te hebben gedaan van haar soeverein gezag over eenige harer onderdanen, zich bevindende buiten de limiten van gezegd district, noch van haar besluit, om geen harer onderdanen, waar zij ook woonachtig zijn, toe te laten onafhankelijkheid voor te wenden. Bij het derde der bedoelde stukken eindelijk wordt bepaald, dat de verzameling van wetten, gemeenlijk genoomd het roomsch-hollandsch regt, zoo als hetzelfde van kracht is in de kolonie de Kaap de Goede Hoop, voorloopig ook zal zijn de wet van het distrikt van Natal.

— Door Z. Exc. den heer Vice-President van den Raad, waarnemenden Gouverneur-Generaal van Nederlands-Indie, waren, blijkens de *Javasche Couranten* tot den 20sten Augustus jl., de navolgende beschikkingen genomen:

Bij het militair departement.

Bij het wapen der infanterie bevorderd, tot majoor de kapitein plaatselijke adjudant te Sourabaja, *J. F. Mourits*, onder toekenning aan denzelfde van het aan dien rang verbonden pensioen;

tot kapiteins: bij het 2de bataillon, de 1ste luitenant *D. J. Derks*, van het 3de bataillon; bij het 7de bataillon, de 1ste luitenant-adjudant in de voormalige 1ste groote militaire afdeeling *J. Lion*; bij het 9de bataillon, de 1ste luitenant *C. Loch de Bere*, van het 14de bataillon; bij het 13de bataillon, de 1ste luitenant *F. V. Hautbourg*, van het 14de bataillon; bij het garnizoens-bataillon ter Sumatra's Westkust, de 1ste luitenant *C. de Agé*, van het 10de bataillon; bij het garnizoens-bataillon te Palembang, de 1ste luitenant *J. Mets*, van het bataillon;

tot 1ste luitenants: bij het 3de bataillon, de 2de luitenant *E. C. K. W. van Schimmelman*, van de 4de afdeeling depôt; bij het 4de bataillon, de 2de luitenant *J. H. Cramer*, van de 4de afdeeling depôt; bij het 5de bataillon, de 2de luitenant *J. Robert*, van het bataillon; bij het 9de bataillon, de 2de luitenant *C. van den Hoff*, van het bataillon; bij het 12de bataillon, de 2de luitenant *G. P. Eckert*, van de 2de afdeeling depôt; *C. L. O. Minnigerode*, van het garnizoens-bataillon ter Sumatra's Westkust, en *F. Dazert*, van het 1ste bataillon; bij het 14de bataillon, de 2de luitenant *K. F. Stoelman*, van de 3de afdeeling depôt; bij de 3de afdeeling depôt, de 2de luitenant *J. J. Noman*, van het 2de bataillon; bij de 4de afdeeling depôt, de 2de luitenant *F. de Zwartzenberg Zwartzburg*, van dat corps; tot 1sten luitenant, plaatselijken adjudant te Weltevreden, de 2de luitenant plaatselijke adjudant *F. J. Seursen*, met bepaling, dat hij bij het wapen der infanterie zal blijven gevoerd, a la suite.

tot 2de luitenants: bij het 2de bataillon, de sergeant-majoor *H. A. Termijtelen*, van het 5de bataillon; bij het 3de bataillon, de adjudant onder-officier *F. Thiel*, van het 7de bataillon en de sergeant-majoor *G. J. Eschauzier*, van het 9de bataillon; bij het 5de bataillon, de sergeant-majoor *J. C. W. Prager*, van het 8ste bataillon; bij het 7de bataillon, de sergeanten-majors *G. M. Grouw*, *J. A. W. van Winsheym* en *G. Nieborg*, respectievelijk van de 1ste afdeeling depôt, het 14de en 15de bataillon; bij het 9de bataillon, de sergeanten *F. C. L. W. Boudier* en *A. G. A. Meijer*, beiden van het 5de bataillon; bij het 13de bataillon, de sergeant-majoor *W. Rijkens*, van het 5de bataillon; bij het garnizoens-bataillon ter Sumatra's Westkust, de sergeant-majoor *F. H. Horrmann*, van het 4de bataillon; bij het garnizoens-bataillon te Palembang, de sergeant *R. C. Stavermann*, van het 9de bataillon; bij de 4de afdeeling depôt, de sergeant *B. F. E. J. Klamberg*, van het 9de bataillon;

geplaatst: als magazijnmeester van het algemeen militair kleedingmagazijn te Batavia, de van verlof teruggekeerde magazijnmeester van hetzelfde *J. Roijen*.

Benoemd: tot directeur van het kleedermakers-atelier te fort Erfprins, de hospitaalmeester, waarnemende magazijnmeester van het algemeen militair kleedingmagazijn te Batavia, *C. G. de Pietsch*.

Eervol ontslagen: als waarnemende magazijnmeester van het militair kleedingmagazijn te Batavia, de hospitaalmeester *C. G. de Pietsch*; als directeur van het kleedermakers-atelier te fort Erfprins; de adspirant-intendant bij de militaire administratie *A. P. Molenaar*, met bepaling dat hij bij de intendance zal terugkeeren.

GRAANMARKT.

AMSTERDAM, 24. November.

TARWE, bij vorige prijzen met weinig handel: 124 fl o. Vries. f 310; 127 fl dito f 323; 125 fl b. Pools. f 354; 124 fl n. Gron. 295; 126 fl o. Zeeuws. f 328.

ROGGE, bij partijen lager afgegeven: 116 fl Petersb. f 250; 121 fl Stettin f 266; 120, 121 fl o. Prujs. f 270, 275; 121 fl Deensche f 260.

GARST, prijshoudend: 112 fl Deens. f 184, 186; 112 fl Steit. f 198.

HAVER, stil: 85 fl Dikke f 137.

BOEKWEIT, slap en iets lager: 120 fl Amersf. en Nijkerker f 276; 118, 119 fl Gelders. f 266, 267, 270; 117 fl Holst. f 250.

BOEREN, prijshoudend: n. Deens. 62 P. vl.; oud Dito 61½, 62½ P. vl.; op 6 vat in 1000 l. in 1000 l. f 20, 21, Sept. 64 P. vl.

LIJNZAAD, in een doos, 100 lb. f 20, 21, Sept. 64 P. vl.

RAAPOLIE, dadelijk ruim prijsh., op levering iets aangenaam: per 6 w. f 39½; Vlieg. f 38½, a ½; Dec. f 38½; Mei f 38½; Sept. 36½, a ½.

LJNOLIE, per 6 w. f 28½; Vlieg. f 27½. — HENNEPOLIE, per 6 w. f 32; Vlieg. f 31.

RAAPKOEKEN, f 85 à f 88. — in 1000 l. f 10 à f 12.

MARKTPRIJZEN DER STAD BREDA,

VAN DEN 25. NOVEMBER 1845.

Het Nederl. Middel Tarwe	van f 10,00 tot f 10,80.
Het dito dito Rogge	» 8,25 » 8,70.
Het dito dito Boekweit	» 7,00 » 8,60.
Een grof Tarwe-brood, van een pond Nederl.	» 0,18.
Een lucht Tarwe-brood, van zeven oncen vijf lood Nederl.	» 0,18.
Een Fransch- of Witte-brood, van een pond Nederl.	» 0,28.
Een Rogge-brood, van 3 pond Nederl.	» 0,36.
Een Nederl. pond Tarwe-meel	» 0,34.
Een dito pond grof Tarwe-meel	» 0,18.
Een dito pond hof Tarwe-meel	» 0,72.
Zand-Aardappelen (Vat of Middel)	» 5,00.
Het 1000 Eiken Telhoed	» 3,20.
Het 1000 Doof Hout	» 2,20.
De kar Spaanders	» 3,80.
De » Struiken	» 3,90.
De 100 Mutsaard	» 3,00.

Ter AMSTERDAMSCHER BEURS van gisteren (25 November) was de fondsnoteering: Ned. 2½ pCt. 59½; 3 pCt. 71½; 4 pCt. 94½; Handelmaats. 157½; Aand. Rijn Spoorw. 116; Belgie 2½ pCt. 52½; Spanje Ardoins 23½; dito Onbep. St. 22½; 3 pCt. 38½; dito Binnenl. a 6/m. 33½; Passieve 6½; Ardoins Coupons 23½; Portug. 3 pCt. te Lond. 57½; 4 pCt. 57; Rusland 5 pCt. 105½; dito 1828—29 105½; 4 pCt. bij Hope 90½; Id. bij Stiegl. 90½; Amerika Bankact. 5½; Oostenrijk Metall. 5 pCt. 108½; Weenerbank 5 pCt. 104; 4 pCt. 97½; Poolsche Loten 800 fl. 148½.

Advertentiën.

** GETROUWD:

N. J. POMPE,

MET

M. A. VAN HAL.

OISTERWIJK, 25 November 1845.

** BREDA, 25 November 1845. Heden beviel van een ZOON, Vrouwe H. C. G. BARNAART, geb. BEKKERS.

TEN VOORDEELE DER ARMEN.

SCHOUWBURG TE BREDA.

Het TOONEELGEZELSCHAP, onder de Zinspreuk: AAN DE WELDADIGHEID GEWIJD, zal de eer hebben op Zaterdag den 29. November 1845 ten Tooneele te voeren: **MENSCHENHAAT EN BEROUW**, beroemd Tooneelspel in vijf Bedrijven, door A. von KOTZEBUE. Na hetzelfde: **DE BRUILOFT VAN COLETTE**, vrolijk landelijk Ballet in eene Acte, versierd met Dansen en verderen Theatralen Toestel.

Het Gezelschap heeft geene moeite gespaard, om eerstgenoemd stuk, hetwelk een der schoonste van dien grooten Schrijver is, met de meest mogelijke juistheid uit te voeren.

Het heeft te dien einde weder eene Lijst ter Inteckening rondgezonden, en hoopt, met de weldadige gezindheid zijner Stadgenooten bekend zijnde, weder met een ruim bezoek te worden vereerd.

De prijs per Inteckening is f 0,50, en op den Speelavond:

1° Rang, f 0,75. 2° Rang, f 0,50. 3° Rang, f 0,30.

Heeren Militairen, 2° » » 0,35. 3° » » 0,20.

Aanvang des avonds te 6 uren om uiterlijk ten 10½ ure te eindigen.

NB. Er wordt verzocht in den Schouwburg niet te rooken.

** Bij BROESE & COMP., te Breda, is ter bezigtiging voorhanden:

DE DOELMATIGSTE, DE GROOTSTE EN GOEDKOOPSTE

SCHOOL OF WANDKAART

VAN HET

KONINGRIJK DER NEDERLANDEN,

HET HERTOGDOM LIMBURG EN HET GROOTHERTOOGDOM LUXEMBURG.

UIT HOOGACHTING OPGEDRAGEN

AAN DEN WEL ED. GESTR. HEER J. HAEFFENS,

Oud Consul-Generaal der Nederlanden in Centraal Amerika, thans Schootopziener en Burgemeester te Leerdam.

De Heer P. VAN DER BURG heeft deze Kaart uitsluitend ten gebuik der Scholen ingerigt, en vervult alzoo een lang gewaagde behoefte. Men heeft daarbij alles in acht genomen, dat deze Kaart zoo veel mogelijk aan haar doel kan doen beantwoorden en haar voor de Onderwijzers aanbevelenswaardig kan maken. Het verschil der Provincien, Arrondissementen, Hoofdsteden, kleine Steden, Dorpen, Straatwegen, groote en kleine Rivieren, Duinen, Moerassen, enz. is op de Kaart zodanig door kleuren en eigenaardige teekenen aangewezen, dat zij door de leerlingen op eenen afstand van 4 METERS kunnen onderscheiden worden, terwijl men, ter aanwijzing van Veengronden, Moerassen, Heuvels en Bosschen gebruik heeft gemaakt van de geologische kaart van Dr. W. C. H. STARINGH.

Men zie verder de uitvoerige vermelding daarvan in de Prospectus bij opgemelden voorhanden.

Door bovengemelden is aan het Edel Achtbaar Bestuur humer Woonplaats op den 30sten October 1845, ter Vertaling in het Nederduitsch aangeboden:

Esprit des institutions militaires, par le maréchal MARMONT, Duc de Raguse. Paris 1845.